

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, maj 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/62/2010

PREFERENCJE PARTYJNE

W MAJU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po tragicznym wypadku prezydenckiego samolotu i późniejszym okresie żałoby narodowej zbiorowe emocje osiągnęły wśród Polaków niezwykłą intensywność. Również obecnie¹ na pięć tygodni przed terminem wyborów prezydenckich pobudzenie polityczne wśród Polaków okazuje się wyjątkowe. Ponad dwie trzecie ankietowanych (68%) deklaruje, że na pewno wzięłoby udział w wyborach do Sejmu i Senatu, gdyby odbywały się one w maju. To o 5 punktów procentowych więcej niż w kwietniu i aż o 12 punktów więcej niż przed katastrofą pod Smoleńskiem. Od marca zmalał odsetek respondentów zarówno odrzucających możliwość udziału w głosowaniu, jak i – w mniejszym stopniu – tych, którzy nie są pewni swego uczestnictwa w nim. Warto przypomnieć, że deklarowana frekwencja wyborcza na ponad miesiąc przed wyborami parlamentarnymi w 2007 roku (a więc w podobnym okresie co obecnie) wynosiła 58%, czyli o 10 punktów procentowych mniej niż teraz.

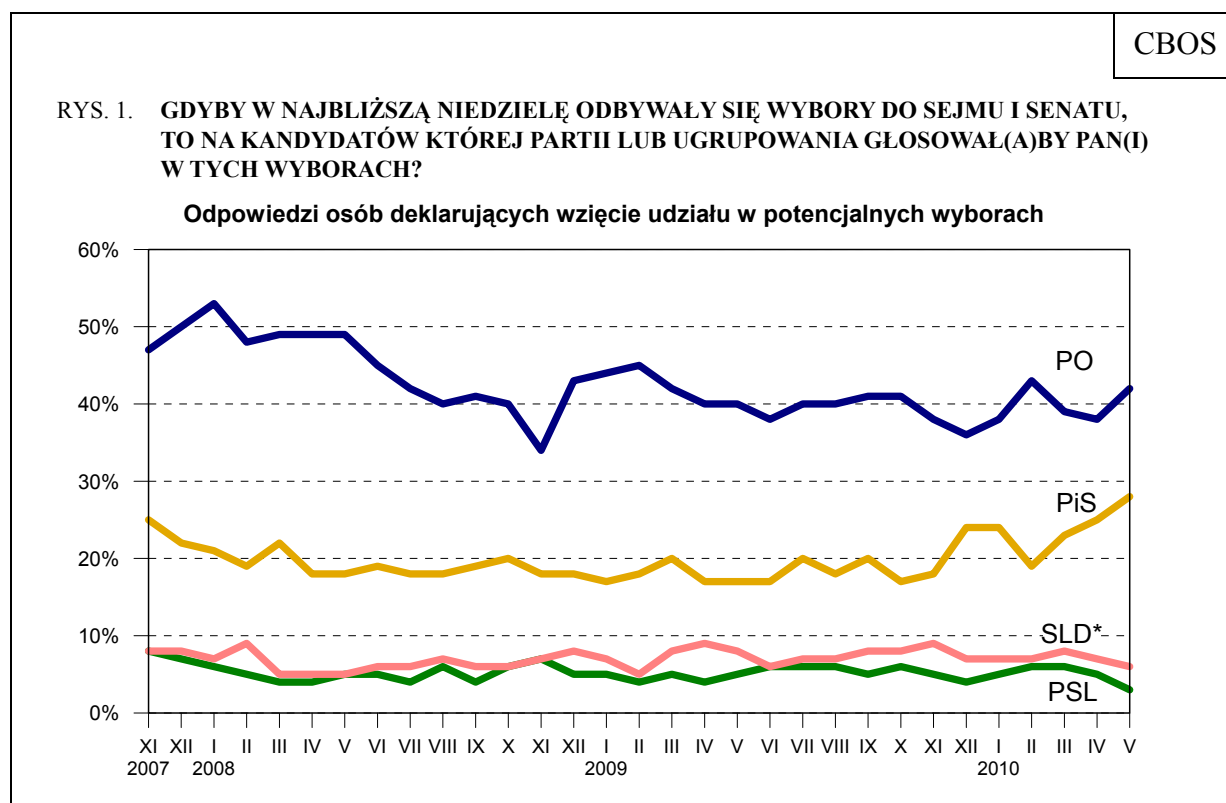
Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	47	49	48	47	48	53	53	56	63	68
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	16	18	20	19	19	18	16	17	16	13
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	36	33	32	34	33	28	32	27	21	20

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w maju, zwycięzcą byłaby PO, na którą chce głosować ponad dwie piąte zadeklarowanych uczestników wyborów (42%). W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla rządzącej partii wzrosło o 4 punkty procentowe. Na drugim

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (240) przeprowadzono w dniach 8–13 maja 2010 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

miejszu znalazłby się PiS, który mógłby liczyć na głosy 28% zadeklarowanych wyborców. W ostatnim miesiącu partia kandydata na prezydenta Jarosława Kaczyńskiego zyskała 3 punkty procentowe, natomiast w porównaniu z pomiarem sprzed katastrofy poparcie dla niej zwiększyło się o 5 punktów. Na tle tych wzrostów notowania pozostałych ugrupowań wypadły słabiej. W maju tylko 6% uczestników głosowania zadeklarowało, że oddałoby głos na SLD. Wprawdzie w skali jednego miesiąca spadek notowań SLD jest niewielki, jednak to jeden z gorszych wyników tej partii w ostatnim czasie. Również PSL ma w tym miesiącu słabsze notowania – zaledwie 3% wyborców chciałoby poprzeć tę partię w wyborach.

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPi+UP+PD)

W maju wśród osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach swoich zwolenników znalazły jeszcze: Partia Kobiet, PD, SdPi, UP, Samoobrona oraz UPR (po 1% głosów).

Wśród zadeklarowanych uczestników wyborów tylko 15% (o 2 punkty mniej niż w kwietniu) nie wie, którą partię poparłoby w głosowaniu.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	40	41	41	38	36	38	43	39	38	42
Prawo i Sprawiedliwość	18	20	17	18	24	24	19	23	25	28
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7	8	8	9	7	7	7	8	7	6
Polskie Stronictwo Ludowe	6	5	6	5	4	5	6	6	5	3
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1
Partia Kobiet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Samobrona RP	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
Socjaldemokracja Polska	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1
Unia Polityki Realnej	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1
Unia Pracy	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0
Liga Polskich Rodzin	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
Polska Partia Pracy	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
Prawica Rzeczypospolitej	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Stronictwo Demokratyczne	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Inne	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0
Trudno powiedzieć	20	18	19	22	23	19	19	18	17	15
N=	486	529	518	473	489	551	527	553	649	667

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Emocje polityczne najwyraźniej sprzyjają partycypacji wyborczej. Obecnie udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych wzięłoby ponad dwie trzecie Polaków, wyraźnie więcej niż w takim samym okresie przed wyborami parlamentarnymi w 2007 roku i więcej niż przed wyborami prezydenckimi w 2005 roku. Ożywienie głównej osi podziałów politycznych na naszej scenie sprawia, podobnie jak przed poprzednimi wyborami, że zyskują obie strony politycznego sporu – PO i PiS, tracą natomiast wszyscy pozostali. Ten quasi-dwupartyjny podział pozwala jednocześnie zauważyć, że o ile prawa strona sceny politycznej jest niemal do końca wykorzystana przez oba wiodące ugrupowania (broni się tylko specyficzny elektorat UPR), o tyle preferencje partyjne lewicy są bardziej rozproszone, nie ma jednej partii, która potrafiłaby zagospodarować wszystkie głosy.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		68	13	20	996
Płeć	Mężczyźni	69	13	19	473
	Kobiety	67	13	20	523
Wiek	18-24 lata	54	20	26	130
	25-34	66	13	21	191
	35-44	72	12	15	160
	45-54	66	13	21	150
	55-64	77	11	12	185
	65 lat i więcej	67	8	25	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	66	15	19	376
	Miasto do 20 tys.	63	14	23	131
	20-100 tys.	72	10	18	192
	101-500 tys.	68	13	20	165
	501 tys. i więcej mieszk.	72	9	19	132
Wykształcenie	Podstawowe	56	17	27	251
	Zasadnicze zawodowe	67	11	22	256
	Średnie	71	12	17	336
	Wyższe	82	10	8	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	87	5	7	85
	Średni personel, technicy	81	15	4	33
	Pracownicy adm.-biurowi	72	16	12	65
	Pracownicy usług	62	18	20	72
	Robotnicy wykwalifikowani	64	16	20	116
	Robotnicy niewykwalifik.	66	14	20	51
	Rolnicy	53	18	29	47
	Pracujący na własny rach.	68	5	28	47
Bierni zawodowo	Renciści	66	15	19	75
	Emeryci	73	8	19	202
	Uczniowie i studenci	61	16	22	75
	Bezrobotni	52	17	31	85
	Gospodynie domowe i inni	71	9	19	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	78	13	9	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	14	13	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	67	12	20	230
	prywatnym gosp. rolnym	62	14	24	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	57	13	30	183
	501-750	62	20	18	121
	751-1000	68	13	19	154
	1001-1500	73	8	19	129
	Powyżej 1500 zł	84	8	8	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	17	31	186
	Średnie	65	15	20	439
	Dobre	78	8	13	371
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	77	8	14	55
	Raz w tygodniu	70	13	17	491
	1-2 razy w miesiącu	67	19	15	137
	Kilka razy w roku	65	13	22	185
	W ogóle nie uczestniczy	58	7	35	128
Poglądy polityczne	Lewica	85	4	11	137
	Centrum	66	14	21	330
	Prawica	79	9	12	306
	Trudno powiedzieć	44	21	34	224

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		0	0	1	1	42	0	3	0	28
Płeć	Mężczyźni	1		0	0	41	1	3	0	31
	Kobiety		1	1	1	43		4	0	25
Wiek	18-24 lata				2	50		3	2	14
	25-34		1		1	55	1	1		20
	35-44			3	1	46		2		28
	45-54		2			35	1	6		33
	55-64	2		1	0	37		4		37
	65 lat i więcej					31		4	1	
Miejsce zamieszkania	Wieś		1		1	31	1	7	0	33
	Miasto do 20 tys.				1	42		6		30
	20-100 tys.	1	1	2		46		1		26
	101-500 tys.			1	1	54			1	19
	501 tys. i więcej mieszk.	1		2		51			1	25
Wykształcenie	Podstawowe		1	1	1	27	1	5		26
	Zasadnicze zawodowe	1		1	1	36		3		34
	Średnie	1	0	1		43	0	4	1	31
	Wyższe		1	1	1	65		1	1	15
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		1	1	1	61		1		16
	Średni personel, technicy					63				28
	Pracownicy adm.-biurowi					46		3		23
	Pracownicy usług			6		47		3		23
	Robotnicy wykwalifikowani				1	39		2		34
	Robotnicy niewykwalifik.					38	8		2	19
	Rolnicy					29		10		52
	Pracujący na własny rach.					44		5		35
Bierni zawodowo	Renciści		2	1		30		1		36
	Emeryci	1		1		32		5	0	31
	Uczniowie i studenci				2	39		3	2	24
	Bezrobotni					44		7		27
	Gospodynie domowe i inni	4	3		2	53				16
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		1	2	1	46		2		30
	spółce właścicieli prywatnych i państwa				2	55	2	2		20
	sekt. pryw. poza rolnict.			1		51	1	2	0	23
	prywatnym gosp. rolnym					29		9		49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1				37		5		28
	501-750		2	3		35	1			36
	751-1000			1	2	42		5	1	27
	1001-1500		1	1		45		2		24
	Powyżej 1500 zł	1				59	1	1	1	21
Ocena własnych war. mater.	Złe	2		1		26		5		33
	Średnie		1	1	1	37		4	1	31
	Dobre		0	0	1	52	1	2	0	23
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		4			22		4	3	46
	Raz w tygodniu		0	2	1	36	0	5		34
	1-2 razy w miesiącu	1			1	34	1	3		29
	Kilka razy w roku	1				61		1	1	12
	W ogóle nie uczestniczy				1	57				11
Poglądy polityczne	Lewica		1	4	1	44	1	4		9
	Centrum		1		1	48		5		21
	Prawica	0		0		40	0	2	1	45
	Trudno powiedzieć	1			1	30		1		23

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Samoo- obrona	Socjal- demokra- cja Polska (SdPi)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Stron- nictwo Demokra- tyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	1	6	0	1	1	0	15	667
Płeć	Mężczyźni	0	1	6		1	1	0	14	323
	Kobiety	1	0	7	0	0		0	17	345
Wiek	18-24 lata	2		4		1		1	22	70
	25-34			4		1	1	1	14	126
	35-44		2	5	1		1		13	116
	45-54	1	1	7					14	97
	55-64			7		1	1		11	142
	65 lat i więcej	3	1	10		1			21	117
Miejsce zamieszkania	Wieś	1		4			1		20	243
	Miasto do 20 tys.			6		1	1		14	83
	20-100 tys.	1	1	5	1	1			14	139
	101-500 tys.			8		1		2	13	108
	501 tys. i więcej mieszk.		2	11		1			6	94
Wykształcenie	Podstawowe	3		6			1		27	139
	Zasadnicze zawodowe			6	1		1		17	170
	Średnie	0	0	8		1		0	10	234
	Wyższe		2	4		1		1	9	125
Grupa społ.- zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		2	3		1		1	12	75
	Średni personel, technicy			6					3	27
	Pracownicy adm.-biurowi			13		2			12	46
	Pracownicy usług			8					14	44
	Robotnicy wykwalifikowani			1			2	1	19	73
	Robotnicy niewykwalifik.	4		12			3		14	32
	Rolnicy								9	25
	Pracujący na własny rach.			4			3		8	32
Bierni zawodowo	Renciści		2	11					16	49
	Emeryci	2	0	8		1			19	146
	Uczniowie i studenci			6		2			22	46
	Bezrobotni	3		2	3				15	44
	Gospodynie domowe i inni			5					16	29
Pracuje w:	inst. państw., publicznej spółce właścicieli prywatnych i państwa		2	7				1	8	105
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	1		6		1	2	1	12	154
									14	28
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł			5	1				22	103
	501-750			2		1	3		16	73
	751-1000	2	1	10		1			8	105
	1001-1500	1		11				1	14	94
	Powyżej 1500 zł	1	2	8		1			3	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	1	6			2		21	96
	Średnie	1	0	7	0	1	0		15	283
	Dobre	0	1	6		1		1	13	288
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu							2	19	42
	Raz w tygodniu	1	1	5		1			14	341
	1-2 razy w miesiącu			7		1	3		19	91
	Kilka razy w roku	2	1	6	1		1	1	12	120
	W ogóle nie uczestniczy			13		1			16	73
Poglądy polityczne	Lewica		2	26		1			8	116
	Centrum	1	1	3		0	2	0	16	216
	Prawica	0		1	0	1			8	240
	Trudno powiedzieć	1		3				1	39	96